

Forslag A 1941/UIHN
Behandles af Udvalget for et Holdbart Norden

Betænkning over medlemsforslag om at udbrede og understøtte hjemmedyrkning i Norden

Udvalget for et Holdbart Norden foreslår, at Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd

at udbrede og understøtte hjemmedyrkning i Norden ved at udvikle en guide til hjemmedyrkning, der tager højde for Nordens klimazoner

at sætte gang i en sortsudvælgelse i samarbejde med NordGen, der skal understøtte hjemmedyrkning i de forskellige klimazoner

at styrke det nordiske samarbejde om udvikling af urbane grønne områder der bidrager til at fremme hjemmedyrkning i byerne

Baggrund

Kampen mod madspild er en vigtig del af kampen for at mindske CO₂-udledningen og nedbringe ressourcspildet. Alt for meget mad bliver i dag smidt ud, selvom maden ikke er for gammel. Det skyldes at mange mennesker er så langt fra fødevarerproduktionen, at de ikke længere har evnen til at vurdere, om en fødevarer er spiselig. En del af madspildet opstår i producent og transportleddet, når producenten frasorterer varer, som ikke lever op til forbrugernes forventninger og ved beskadigelse under transport. Nordisk Råd har allerede lavet en indsats for at ændre datomærkningen, så mange fødevarer i dag er mærket med "bedst før, men ikke dårlig efter" for at hjælpe forbrugerne til at anvende varer, så længe de er gode.

Vi ønsker med dette forslag at fremme borgernes egen-dyrkning af fødevarer for på den måde at både få et nærmere forhold til både fødevarerproduktionen og en bedre evne til at vurdere fødevarers egnethed. Det vil give mange en mere naturlig opfattelse af, hvordan frugt og grøntsager naturligt ser ud og en villighed til at anvende grøntsager og frugt, der i dag sorteres fra i producentleddet. Samtidigt vil det mindske behovet for transport af frugt og grønt.

I mange af de nordlige nordiske klimazoner er import af grøntsager en omkostningsfuld proces forbundet med en del CO₂-udledning og meget spild. I dele af året er det dog muligt at dyrke grøntsager og frugt – evt. i drivhuse eller i polytunneller – på grund af

den lange lyse sommer. Nogle sorter af afgrøder klarer sig bedre end andre i de koldere klimazoner.

Nordisk Råd kan med fordel anvende den enorme ressource NordGen repræsenterer til at udvælge, opformere og gøres sorter tilgængelige for interesserede borgere baseret på de klimazoner, borgerne befinder sig. Vi forestiller os også, at NordGen kan også få ansvaret for at udvikle dyrkningsguiden.

Det vil samtidigt gøre det muligt for NordGen at skabe en yderligere finansieringskilde ved at styrke anvendelsen af deres webshop.

Udvalgets synspunkter

Med undtagelse af den konservative gruppe finder udvalget forslaget relevant og noterer at der findes en række nordiske initiativer, projekter såsom World Garden ved Nordens hus i Reykjavík, som har indgået et samarbejdsprojekt mellem Nordens hus, NordGen og W.O.M.E.N. i Island (Women Of Multicultural Ethnicity Network) om hjemmedyrkning af grøntsager, urter og blomster. Desudenom findes der et samarbejde med NordGen og Botanisk have i Reykjavik omkring et undervisningsprojekt, hvor børnehaver og skoleklasser i Reykjavík modtog undervisningspakker (inkl. frø) fra NordGen og dyrkede grøntsager i deres klasselokaler.

Der er også afholdt et demonstrationsprojekt om dyrkning af de samme arter ved Nordens hus og Botanisk have, og afholdt arrangementer og workshops i forbindelse med projektet "Se, så, smag". Et projekt som hører under programmet "Bæredygtig livsstil". Udvalget noterer med stor tilfredshed med at der er planer om at udbrede disse initiativer og erfaringer til andre nordiske lande.

Udvalget finder at udvikling og forbedring af urbane grønne områder med fordel kan bidrage til at fremme hjemmedyrkning i byerne og til at standse tabet af biodiversitet, reducere luftforurening og forbedre borgernes sundhed og velvære.

Den konservative gruppe stemte imod forslaget med den begrundelse at der er grænser for politik og at hjemmedyrkning er noget som folk klarer helt selv – også uden en politik på området.

København, den 5. september 2023

Johan Andersson (S)
Tove Elise Madland (A)
Mats Wiking (S)
Per Husted (S)
Ola Elvestuen (V)
Rebecka Le Moine (MP)

Bella Forsgrén (gröna)
Simon Holmström (HI)
Mariane Paviassen (IA)
Marianne Bigum (SF)
Staffan Eklöf (SD)
Himanshu Gulati (FrP)